

Učbenik *Slovenščina v oblaku* avtorjev Tomaža Koncilije, Vesne Kumer, Črta Močilnika in Mojce Smolej je učbenik za slovenščino v 6. razredu osnovne šole. V njem so štiri glavna poglavja z naslovi: *Vrste besed; Zapisujemo in izgovarjamo; Beremo, pišemo, govorimo in poslušamo* in *Slovenščina.si*. Vsako od poglavij je členjeno še na podpoglavja, ta pa se začenjajo z motivacijskimi vprašanji *Razmišljamo in se pogovarjamo* ter z besedilom, označenim z navodilom *Beremo in raziskujemo*. Besedila uvajajo jezikoslovno problematiko, ki zajema povzetke slovničnih tem in naloge za utrjevanje. Na koncu učnih enot je rubrika *Ali veš?* z zanimivimi informacijami o obravnavani temi, npr. o izrazu prislov ali pravopisnih pravilih v drugih jezikih. Ta rubrika in celoten učbenik pouk slovenščine vsebinsko povezuje z drugimi jeziki, kar učence spodbuja k povezovanju pouka slovenskega jezika z jezikoslovnimi in nejezikoslovnimi predmeti.

Podrobna razčlenitev poglavij pokaže, da so glavna poglavja členjena na podpoglavja z natančno napovedanimi temami, npr. *Samostalnik, Osebni zaimek, Pridevnik*, uvajajo pa jih miselni vzorci s ključnimi jezikoslovnimi pojmi. Sledijo motivacijske naloge, izhodiščno besedilo in naloge, povezane z njim. V barvnih okvirčkih so zapisani povzetki obravnavanih jezikoslovnih tem s poudarjenim zapisom jezikoslovnih izrazov, npr. *oseba, število, čas, spreganje, osnova, končnica, sedanjik, preteklik, prihodnjik*. Strnjeno in jasno zapisane informacije učencem omogočajo tudi samostojno učenje in ponavljanje snovi, utrjevanju pa so namenjene naloge z jasnimi navodili, ki si sledijo od bolj enostavnih k posebej označenim zahtevnejšim nalogam za spodbujanje poglobljenega razmišljanja in raziskovanja.

Vprašanja in naloge v učbeniku so vseh zahtevnostnih ravni in učenec ob njih razvija vse štiri temeljne sporazumevalne dejavnosti: poslušanje in govorjenje ter branje in pisanje. Naloge učenca spodbujajo k opazovanju in razmišljanju, saj od njega zahtevajo, da svoje odgovore ali popravke pojasnjuje, primerja svoje izdelke/odgovore z drugimi, jih vrednoti in razmišlja o svojem jeziku ter ga primerja z drugimi. Zanimiva je vključitev pisnega navodila za delo, v okviru katerega učenci izdelajo hotel za samotarske čebele, in vključitev posnetka z navodilom za izdelavo tortic na palčki.

Izhodiščna besedila so zbrana po različnih virih, npr. *Dnevnik, Pil, Delo, Velika otroška enciklopedija za vedoželjne*, splet, njihova tematika pa je vsebinsko raznolika in zanimiva, npr. Sunita Williams, čokolada, stara istrska železnica – Porečanka, šah. Z izbiro vsebinsko bogatih besedil učbenik ne prinaša samo jezikoslovnih vsebin, ampak učenca neposredno spodbuja k razmišljanju o vsebini. Učenca usmerja v dejavnosti pred poslušanjem/branjem, med njim in po njem ter ga navaja na to, da se nauči učiti. Z zgledi besedil z različnih tematskih področij prestopa okvir pouka slovenščine in kaže, kako naj bi se obravnavala besedila tudi pri drugih predmetih.

Naloge spodbujajo skupinsko delo (npr. sestavljanje malih oglasov, delo v uredniškem odboru), delo v paru (npr. predstavitev slovenskih praznikov), pridobivanje podatkov s spleta in pripravo e-predstavitev. Zanimive so naloge, pri katerih mora učenec napisati besedilo (npr. opis bolezni) in ga po e-pošti poslati svojemu učitelju. Ta ga bo pregledal in dal učencu povratno informacijo, take naloge pa od učenca poleg tvorjenja pisnih besedil zahtevajo tudi sporazumevanje po e-pošti z učiteljem, ki se razlikuje od dopisovanja s sošolci. Učitelju bo elektronsko komuniciranje omogočilo lažje delo pri pregledovanju učenčevih izdelkov, saj si lahko pomaga z računalniškim programom, po drugi strani pa tak način komunikacije od njega zahteva tudi odgovornost za natančen pregled, učencu pa ponuja koristno povratno informacijo. Učbenik tako od učenca zahteva tvorjenje tako

ustnih kot pisnih besedil, od učitelja pa, da ta besedila pregleda in dá učencu povratno informacijo, kajti le tako lahko učenec izboljšuje svojo zmožnost tvorjenja besedil.

Poleg vsebinske in strokovne primernosti je kakovost učbenika tudi oblikovna privlačnost in preglednost. Število poglavij ni previsoko, naslovi podpoglavij jasno napovedujejo obravnavane teme, strnjen, natančen in oblikovno poudarjen zapis obravnavane snovi pa učencu omogoča hitro ponovitev snovi in učinkovito iskanje informacij.

Odlika učbenika je celostna zasnova poglavij, ki pri učencu spodbuja radovednost za spoznavanje jezikoslovnih in drugih področij ter ga vodi k razmišljanju in samostojnemu usvajanju novega znanja. To so avtorji dosegli z izbiro tematsko zelo raznolikih in zanimivih izhodiščnih besedil ter sistematično predstavitev jezikoslovnih vsebin s primernimi nalogami za utrjevanje. Učbenik z ustreznimi informacijami in navodili učenca usmerja k postopnemu razumevanju učnih vsebin, povezovanju že usvojenega znanja ter razvijanju jezikovnih sposobnosti. Skladen je s sodobnimi spoznanji jezikoslovne in slovenistične stroke, z učnim načrtom za 6. razred in primeren za starostno stopnjo učencev, ki jim je namenjen.

dr. Saška Štumberger

11. 12. 2015